

بررسی رابطه بین شاخص‌های امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای (نمونه موردی):

شهر کرمانشاه)

غفار زارعی^۱ - فرزاد الماسی^۲ - حسن نرمانی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۷/۲ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۸/۱

چکیده:

امروزه با توجه به گستردگی شهرنشینی و رواج ناامنی‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی در منطقه‌های شهری مطالعه امنیت، عوامل موثر در آن و راهکارهای تقویت امنیت در شهرها ضرورت یافته است. تحقیق مذکور با استفاده از روش توصیفی و به شیوه پیمایشی انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش شهروندان منطقه مرزی در کرمانشاه می‌باشد که بر اساس فرمول کوکران حجم نمونه ۱۲۷ نفر انتخاب شد. پایایی تحقیق بر اساس آلفای کرونباخ ۷۸ درصد می‌باشد که در برابر حداقل پایایی (۶۷ درصد) قابل قبول می‌باشد. اطلاعات جمع آوری شده و با استفاده از نرم افزار spss داده‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. این پژوهش بر آن است تا با بررسی امنیت مرزی، رابطه آن را با توسعه پایدار منطقه‌ای در شهرستان کرمانشاه بیفزاید. نتایج حاکی از این پژوهش بیانگر آن است که: میزان امنیت مرزی در شاخص اقتصادی از متوسط به پایین می‌باشد و امنیت سیاسی بیشترین نگرانی را برای شهروندان ایجاد کرده است و در نهایت امنیت محیطی دغدغه بسیاری از شهروندان در آینده می‌باشد و تنها در امنیت سیاسی است که رابطه معناداری بین این شاخص‌ها و توسعه پایدار منطقه‌ای مشاهده نمی‌شود. در بقیه شاخص‌ها رابطه مثبت و معناداری بین دو متغیر وجود دارد.

واژگان کلیدی: امنیت مرزی، امنیت سیاسی، کرمانشاه، توسعه پایدار

^۱ - استادیار و عضو هیئت علمی، گروه علوم سیاسی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران: (نویسنده مسئول)
ghafarzarei@yahoo.com

^۲ - دانشجوی دکتری، گروه علوم سیاسی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران

^۳ - دانشجوی دکتری، گروه علوم سیاسی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران

مقدمه:

مفهوم احساس امنیت یکی از شاخصه‌های کیفیت زندگی در شهرهاست و آسیب‌های اجتماعی از مهمترین پیامدهای مختلف امنیت به شمار می‌روند. (عظیمی، ۱۳۸۴: ۲۲) امنیت واژه‌ای پیچیده و به لحاظ کاربرد از گستردگی وسیعی در حوزه‌های فردی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و بین‌المللی برخوردار است. عدم ترس از خطر احتمالی ناشی از تعرض و تعدی دیگران (بازیگران) به فرد، افراد، نهادها یا دولت‌ها امنیت گفته می‌شود. از درونی‌ترین افکار و احساسات بشری گرفته تا مهمترین مسائل بین دولت‌ها در برگیرنده مفهوم امنیت است. امنیت را ایمن شدن، در امان بودن و احساس آزادی از ترس یا احساس ایمنی که ناظر بر امنیت مادی و روانی است، در بر می‌گیرد. (ماندل، ۱۳۸۷: ۳۸) اگر مردم فضایی را به دلیل عدم راحتی یا ترس استفاده نکنند، عرصه عمومی از بین رفته است. ناامنی مکان‌ها و فضاهای عمومی، نشاط و سلامتی را در زندگی روزمره مختل می‌کند و با ایجاد مانع بر سر راه رشد فرهنگی و مشارکت عمومی، هزینه‌های زیادی را بر جامعه تحمیل می‌نماید. (افتخاری، ۱۳۸۱: ۸) فضاهای شهری به عنوان بستر زندگی و فعالیت شهروندان باید بتوانند با توجه به شباهت‌ها و تفاوت‌های میان افراد و گروه‌های سنی و اجتماعی، جنسی، محیطی امن، سالم و پایدار و جذاب برای همه افراد فراهم کند و به نیاز تمامی اقشار اجتماعی پاسخ مناسب بدهند و پاسخگوی حداقل نیازها باشند. امروزه با توجه به بحث مهاجرت به شهرها بویژه کلانشهرها و به وجود آمدن اختلاط قومی - مذهبی و مزید بر آن مسئله بیکاری و وجود فضاهای جرم خیز در شهر و پیامد آنها آسیب‌ها، انحرافات و ناهنجاری‌های اجتماعی بحث امنیت و احساس ناامنی شهروندان به دغدغه بزرگی تبدیل شده است. همانطور که گفته شد موضوع ناامنی بویژه در شهرهای بزرگ، ناشی از آسیب‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی و سیاسی درون خود جامعه شهری است اما در جوامع جهان سوم بحث چند ساله اخیر است که در عمل کمتر به آن توجه شده است و اگر اندک توجهی در طرح‌ها، برنامه ریزی‌های شهری به مسائل مختلف و شاخص‌های تاثیرگذار امنیت منطقه‌ای پرداخته شده، مختص کلانشهرها و پایتخت‌ها بوده و در برنامه ریزی شهرهای کوچک کمتر به این موضوع پرداخته شده و این خود باعث افزایش آسیب‌های اجتماعی، مهاجرت و ناامنی... شده است. (شریعتی، ۱۳۸۴: ۱۰)

در این بین با توجه به بحث منطقه‌های مرزی و ناامنی ناشی از آن مطالعه موضوع امنیت مرزی، عوامل زمینه ساز آن و راهکارهای تقویت امنیت در منطقه‌های مرزی ضرورت می‌یابد و این موضوع در شهرهای کوچک که بخشی از ناامنیشان مربوط به عوامل خارجی می‌باشد ضروری-

تر می‌نماید. در این بین شهرستان کرمانشاه به عنوان کانون تحولات سیاسی در مرز و منطقه خاص از این جهت و مهاجرت افراد غیر بومی اهمیت می‌یابد و با توجه به اهمیت موضوع تاکنون کمتر مطالعه‌ای پیرامون این موضوع در شهر کرمانشاه انجام گرفته است. این نوشتار بر آن است تا با هدف بررسی میزان انواع مختلف امنیت از دیدگاه خود شهروندان در این شهر و شناسایی راهکارهای مناسب برای ارتقا امنیت اقتصادی و سیاسی و محیطی شهروندان کرمانشاه به مطالعه موضوع پردازد و با هدف شناسایی دیدگاه شهروندان شهر کرمانشاه در مورد عوامل و شرایط تاثیرگذار بر امنیت مرزی و رابطه آن با توسعه پایدار منطقه مرزی کرمانشاه تدوین گردیده است. با شناخت این عوامل و درک و فهم تحلیل سازمان یابی فضاهای امن شهری به ارائه روش‌هایی جهت افزایش احساس امنیت اجتماعی برای شهروندان می‌پردازد.

جایگاه امنیت در زندگی شهروندان

بسیاری از صاحب‌نظران در حوزه توسعه بر این عقیده‌اند که نیازهای اساسی انسان حول محور نیازهای فرهنگی و سیاسی می‌چرخد. نیازهای اقتصادی شرط لازم توسعه می‌باشند. اما کافی نیست. بنابراین نیاز به خودمختاری، نیاز به اعتماد نفس و خود اتکایی، امنیت و آزادی سیاسی، مشارکت در تصمیم گیری، هویت ملی و فرهنگی و احساس هدفمندی در زندگی و کار. (streeten, 1979:36) نخستین شرط زندگی سالم اجتماعی، استقرار و برقراری امنیت در جامعه است. انسان همواره در تلاش برای تامین امنیت پایدار در زندگی خود بوده است. به نحوی که پس از تشکیل جوامع انسانی، یکی از انگیزه‌های مهم تشکیل حکومت‌ها (تامین امنیت) بوده است. با برقراری امنیت، شهرنشینی اهمیت پیدا می‌کند، اقتصاد شکوفا می‌شود و نظام شهری به سمت نظم و رفاه پیش می‌رود و حوزه فرهنگی گرفتار سکون می‌شود.

شهرها در طول تاریخ حیات خود به مسائل ایمنی، امنیتی و مسائل دفاعی نیازمند بوده‌اند. ارسطو تمامی اصول ساخت شهرها و ویژگی‌های آن را در یک جمله این چنین آورده است: شهرها باید به گونه‌ای ساخته شوند که برای شهروندان امنیت و آسایش را تامین کند. در گذشته چهره کالبدی و سازمان فضایی شهرها، مرکب از دژها و قلعه‌هایی بود که به جهت تامین نیازهای تدافعی و مسائل امنیتی بصورت فشرده احداث می‌شدند. این ساختار فضایی شامل: ارگ، شارستان و ربض بوده است. بتدریج با برقراری امنیت در فضای جغرافیایی سرزمین، برج‌ها و حصارها و باروها فرو می‌ریزد و رویکرهای امنیتی در شهرها تغییر می‌یابد. دیری نپایید که با توسعه شهرها، فضاهای شهری با نامنی تعریف نشده‌ای مواجه شدند که در مامن قبلی آنها، سابقه چندانی

نداشت. این ناامنی‌ها عبارت بود از: ظهور کجروی‌ها، بزهکاری‌ها و جرم و جنایت که ارمغان زندگی در شهرهای بزرگ محسوب می‌شود. (سفیری، ۱۳۹۱: ۴۱)

مشکلات محیطی و اجتماعی که با توسعه پایدار منطقه‌ای در طول زمان ایجاد شده بود تغییر کرده و خطرات و تهدیدات امنیتی آن برای ثبات جامعه شهری و حتی شهر، بحران آفرین گردید. اهمیت و جایگاه مباحث امنیتی در منطقه‌های شهری به عنوان رکن اساسی برقراری نظم و عامل اساسی رشد و توسعه پایدار منطقه‌ای همیشه مورد توجه بوده است. به نحوی که ادراک و حقیقت یک محیط امن و بی خطر، شرط لازم برای جذب مردم به سوی شهرها گردید. (دانش، ۱۳۸۷: ۱۵) برخی دیگر توسعه پایدار و امنیت در شهرهای مرزی را حاصل تعامل امنیت شهری و رشد و توسعه قلمداد کرده و نتیجه می‌گیرند که تحقق رشد و توسعه جز در سایه امنیت و توسعه پایدار میسر نمی‌گردد و تنها در این صورت است که امنیت بستر مناسبی برای استمرار رشد و توسعه می‌شود. آسایش و امنیت برای شهروندان و در فضاهای شهر آن چنان حائز اهمیت است که یکی از مولفه‌های مهم در تعیین مکان کاربری‌های شهری، امنیت و عوامل امنیتی می‌باشد.

توسعه پایدار منطقه‌ای

ویژگی‌های مهم توسعه عبارتند از: ارتقای سطح زندگی افراد؛ مثل درآمد، مصرف مواد غذایی، خدمات بهداشتی و آموزشی، از طرق مناسب رشد اقتصادی، ایجاد شرایطی که موجب رشد عزت نفس افراد شود و افزایش آزادی‌های آنها را شامل گردد. (آقابخشی، ۱۳۷۵: ۱۰۵) در گزارش برانت لند با عنوان آینده مشترک ما در سال ۱۹۸۷ توسعه پایدار چنین تعریف شده است: "توسعه-ای که نیازهای زمان حال را برآورده می‌سازد بدون آنکه از توانایی‌های نسل آینده برای ارضای نیازهایشان مایه بگذارد". (زاهدی، ۱۳۸۲: ۲) توسعه پایدار در روند تکاملی توسعه با مفهوم فراگیر آن در سه محور اصلی اقتصادی، اجتماعی و اکولوژیکی مطرح گردید و در اجلاس‌های سازمان ملل متحد مبنای برنامه ریزی توسعه در سطح جهان قرار گرفت. این مفهوم با تاثیرپذیری از دیدگاه-هایی همچون نظریه عدالت جان راولز و نظریه توسعه به مثابه آزادی آمارتیاسن ابعاد گسترده‌ای یافته و مسیر آن روشن‌تر گردید. در این دیدگاه‌ها علاوه بر درآمد سایر امکانات عام همچون حقوق آزادی، فرصت‌ها و احترام فردی نیز مورد توجه قرار گرفته است. (مومنی، امینی میلانی، ۱۳۹۰) مفهوم توسعه پایدار مفهومی بسیار اساسی و مهم است زیرا در برگزیده ایده‌آلها و اصولی است که درک و شناخت و تحقق آنها آینده‌ای روشن را نوید می‌دهد و عدم توجه و جهل نسبت به آنها اضمحلال و نابودی محیط و بشریت را بدنبال خواهد داشت در توسعه پایدار به رشد

اقتصادی و تحقق استانداردهای بهتر زندگی بدون از دست دادن منابع کمیاب طبیعی توجه می‌شود در توسعه پایدار تلاش برای حمایت از آینده در زمان حال است مفاهیم زیربنایی و ایده‌آل‌های توسعه پایدار عبارتند از:

یکپارچگی اقتصادی- محیطی: تصمیمات اقتصادی باید با توجه به آثاری که بر محیط زیست می‌گذارند اتخاذ شوند.

تعهد بین نسلها: در زمان حاضر تصمیمات باید با توجه به نتایجی که بر محیط زیست نسلهای آینده دارند اتخاذ شوند.

عدالت اجتماعی: کلیه مردم حق برخورداری از محیطی هستند که بتوانند در آن محیط رشد کرده و شکوفا شوند.

حفاظت محیطی: محافظت از منابع و حمایت از دنیای جانوری و گیاهی ضرورت دارد.

کیفیت زندگی: تعریف گسترده تری باید از رفاه بشری ارایه شود به نحوی که از محدوده رفاه اقتصادی فراتر رود.

مشارکت: نهادها باید مجددا سامان دهی شوند به نحوی که از طریق آنها امکان شنیده شدن کلیه صداها در فرایند تصمیم گیری فراهم آید. (زاهدی، ۱۳۸۲: ۳)

معرفی منطقه مورد مطالعه

کرمانشاه نهمین شهر پرجمعیت و یکی از کلان شهرهای ایران و مرکز استان کرمانشاه در ایران می‌باشد که دارای جمعیتی بالغ بر ۹۴۷،۰۰۰ نفر در سال ۱۳۹۵ و مساحت ۹۳،۳۸۹،۹۵۶ متر مربع است. شهر کرمانشاه بزرگترین شهر کردنشین و مهمترین شهر در منطقه مرکزی غرب ایران است. کرمانشاه از شهرهای تاریخی و فرهنگی ایران به شمار می‌رود و پیدایش آن به سده چهارم میلادی باز می‌گردد و از آن دوران تا حمله اعراب به ایران به عنوان دومین پایتخت ساسانیان مورد توجه حکومت بود. در دوران سلجوقیان در قرن یازدهم میلادی کرمانشاه به عنوان شهر ارشد کردستان انتخاب شد. در قرون وسطی شهر کرمانشاه یا قرمسین در حکم یکی از نواحی چهارگانه عراق عجم شناخته می‌شد. در آن زمان اغلب اوقات ایالت جبال را عراق عجم می‌نامیده‌اند تا با عراق عرب اشتباه نشود که به‌طور تقریبی نیز با ناحیه ماد باستانی مطابقت داشت. با گذشت یازده سده از حمله اعراب به ایران، این شهر در دوران قاجار دوباره شکل شهرنشینی خود را بازیافت و به دلیل قرارگرفتن در چهار راه دو محور شمال به جنوب و نیز همسایگی با کشور عراق و واقع شدن بر سر راه شهرهای زیارتی کربلا و بغداد از اهمیت

بسیاری برخوردار است. این شهر در جنبش مشروطه سهمی به سزا داشت و در جنگ جهانی یکم و دوم به تصرف نیروهای بیگانه درآمد و پس از پایان جنگ تخلیه شد. همچنین این شهر در جنگ ایران و عراق، خسارت‌های زیادی دید.

فرضیه های تحقیق:

فرضیه اصلی :

- بین شاخص‌های امنیت مرزی بر توسعه پایدار منطقه‌ای شهر کرمانشاه تاثیر دارد.

فرضیه های ویژه:

- بین شاخص‌های اقتصادی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد.
- بین شاخص‌های سیاسی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد.
- بین شاخص‌های محیطی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد.

روش تحقیق

روش تحقیق در پژوهش حاضر پیمایشی از نوع توصیفی است که ضمن بکارگیری اسناد و مدارک، از پرسشنامه نیز استفاده گردیده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها این پژوهش در سطح آمار توصیفی و استنباطی صورت گرفته است. در این سطح از فراوانی و درصد تحلیل مسیر در قالب نرم افزار spss استفاده گردیده است. لازم به ذکر است که جامعه آماری تحقیق تمامی شهروندان منطقه مرزی کرمانشاه می‌باشد که با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه با توجه به ماهیت تحقیق ۱۲۷ نفر انتخاب شدند. انتخاب افراد کاملاً تصادفی بوده است.

جامعه و حجم نمونه آماری

جامعه آماری به کل افراد، وقایع یا چیزهایی اشاره دارد که محقق می‌خواهد به تحقیق درباره آنها بپردازد. با توجه به قلمرو زمانی و مکانی انجام تحقیق، جامعه آماری این تحقیق، شهروندان شهر کرمانشاه می‌باشد. حجم نمونه در این پژوهش با استفاده فرمول کوکران، تعداد ۱۲۷ نفر انتخاب گردید.

روش نمونه گیری

در این تحقیق با توجه به نوع جامعه مورد بررسی و به جهت اینکه همه اعضا بتوانند از شانس مساوی در انتخاب شدن برخوردار باشند از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده و اطلاعات از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است. در تعریف نمونه گیری تصادفی می‌توان گفت: نمونه-

گیری تصادفی عبارت از یک نمونه احتمالاتی از این نظر است که هر عضو جمعیت دارای یک احتمال بالاتر از صفر برای انتخاب است. در نمونه‌گیری تصادفی ساده این احتمال برای همه اعضای جمعیت (جامعه آماری) یکسان است.

بررسی نرمال بودن داده‌ها

برای استفاده از تکنیک آماری ابتدا باید مشخص شود که داده‌های جمع آوری شده از توزیع نرمال برخوردار است یا غیرنرمال؟ چون در صورت نرمال بودن توزیع داده‌های جمع آوری شده برای آزمون فرضیه‌ها می‌توان از آزمون‌های پارامتریک استفاده نمود و در صورت غیرنرمال بودن از آزمون‌های ناپارامتریک استفاده کرد. که در این مرحله به بررسی نتایج حاصل از آزمون مزبور در مورد هریک از متغیرها می‌پردازیم و براساس نتایج حاصل، آزمون مناسب برای بررسی صحت و سقم فرضیات تحقیق را انتخاب می‌کنیم. پس از آن جایی که نرمال بودن متغیرها شرط لازم برای انجام آزمون‌های مربوطه می‌باشد ابتدا آزمون نرمال بودن را برای متغیرها انجام می‌دهیم.

فرض صفر و فرض مقابل آزمون نرمالیتی به صورت زیر است:

H0: داده‌ها برای متغیر از توزیع نرمال پیروی می‌کند.

H1: داده‌ها برای متغیر از توزیع نرمال پیروی نمی‌کند.

جهت آزمون فرض بالا از آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف استفاده می‌شود. در این آزمون هر گاه سطح معناداری کمتر از ۵٪ باشد فرض صفر در سطح ۹۵٪ اطمینان رد می‌شود.

جدول ۱: نتایج آزمون نرمالیتی کولموگوروف-اسمیرنوف

شاخص محیطی	شاخص سیاسی	شاخص اقتصادی	امنیت مرزی	توسعه پایدار منطقه‌ای	تعداد
۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۲	میانگین
۳/۲۲۵۹	۳/۴۴۳۹	۳/۴۹۳۳	۲/۷۷۰۵	۳/۳۷۳۱	انحراف معیار
۰/۳۱۴۸	۰/۳۲۵۱۵	۰/۵۴۹۳۴	۰/۴۷۱۹۳	۰/۶۹۷۶۵	مقدار آماره Z
۱/۱۰۶	۰/۷۱۶	۰/۸۲۴	۱/۶۲۸	۱/۱۳۳	کولموگوروف اسمیرنوف
۰/۱۷۳	۰/۶۸۵	۰/۵۰۵	۰/۱۳۶	۰/۱۵۳	سطح معناداری

با توجه به جداول، از آنجا که سطح معنی داری (sig) آزمون در کلیه معیارها بیشتر از ۰/۰۵ است فرض صفر تایید می‌شود و توزیع داده‌ها نرمال است. بنابراین، از آزمون‌های پارامتریک جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده می‌شود.

نتایج آزمون رگرسیون

الف) آزمون فرضیه اصلی تحقیق

یافته‌های حاصل از بررسی رابطه بین شاخص‌های امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای در شهر کرمانشاه تفاوت معناداری وجود دارد. به کمک روش رگرسیون، حاکی از آن است که بین این دو متغیر در سطح اطمینان ۹۹٪ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($r = 0,668$ و $p < 0,01$).

جدول ۲- نتایج آزمون رگرسیون فرضیه اصلی

فرضیه	متغیر مستقل	متغیر وابسته	R	R Square	B استاندارد	آماره T	سطح معناداری	تصمیم گیری
اصلی	امنیت مرزی	توسعه پایدار منطقه	۰/۶۶۸	۰/۴۴۷	۰/۶۶۸ **	۵/۹۴۱	۰/۰۰۰	تایید فرضیه

** ضریب رگرسیون در سطح ۰/۰۱ معنادار است.

با توجه به نتایج رگرسیون می‌توان نتیجه گرفت که در سطح معناداری ۰/۰۱ بین شاخص‌های امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای شهر کرمانشاه تاثیر معناداری وجود دارد. لذا، فرضیه اصلی تحقیق در سطح اطمینان ۹۹٪ تایید می‌شود. به عبارت دیگر؛ بهبود شاخص‌های امنیت مرزی موجب افزایش توسعه پایدار منطقه‌ای شهر کرمانشاه می‌گردد.

این قسمت به بررسی فرضیات فرعی اختصاص یافته است. آزمون فرضیات فرعی به کمک نرم افزار SPSS در جدول ۳ آمده است. همان طور که نتایج نشان می‌دهند:

شاخص‌های سه‌گانه امنیت مرزی با توسعه پایدار منطقه‌ای رابطه مثبت و معناداری دارد. این امر معرف تایید شدن فرضیات فرعی می‌باشد.

جدول ۳: نتایج آزمون رگرسیون فرضیه‌های فرعی

فرضیه	متغیر مستقل	متغیر وابسته	R	R Square	B استاندارد	آماره T	سطح معناداری	تصمیم گیری
-	امنیت مرزی	توسعه پایدار منطقه‌ای	۰/۵۱۲	۰/۲۶۲	۰/۵۱۲ ***	۶/۴۵۱	۰/۰۰۰	تایید فرضیه
۱	شاخص اقتصادی	توسعه پایدار منطقه‌ای	۰/۴۵۳	۰/۲۰۵	۰/۴۵۳ ***	۶/۰۲۲	۰/۰۰۰	تایید فرضیه
۲	شاخص سیاسی	توسعه پایدار منطقه‌ای	۰/۵۶۷	۰/۳۲۱	۰/۵۶۷ ***	۷/۴۱۰	۰/۰۰۰	تایید فرضیه
۳	شاخص محیطی	توسعه پایدار منطقه‌ای	۰/۵۷۷	۰/۲۹۹	۰/۵۴۷ ***	۷/۰۹۵	۰/۰۰۰	تایید فرضیه

- نتایج آزمون پیرسون

- فرضیه اول: بین شاخص اقتصادی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد.

به منظور پاسخ دادن به این سوال از آزمون همبستگی پیرسون استفاده گردید. نتایج این تحلیل در جدول ۳ آمده است. نتایج آزمون همبستگی حاکی از آن است که سطح معنی داری ۰/۰۰۰ کمتر از خطای ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین فرض H_0 رد می‌شود و فرض مقابل مورد تایید قرار می‌گیرد.

جدول ۴: آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین شاخص اقتصادی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای

متغیر مستقل	متغیر وابسته	سطح معنی داری	میزان خطا	ضریب همبستگی
شاخص اقتصادی امنیت مرزی	توسعه پایدار منطقه‌ای	۰/۰۰	۰/۰۵	۰/۵۰

- فرضیه دوم: بین شاخص سیاسی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد.

در این قسمت به بررسی رابطه بین شاخص‌های سیاسی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای پرداخته می‌شود. نتایج آزمون همبستگی حاکی از آن است که سطح معنی داری ۰/۰۰ کمتر از خطای ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین فرض H_0 رد می‌شود و فرض مقابل مورد تایید قرار می‌گیرد. جدول ۵- آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین شاخص سیاسی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای

متغیر مستقل	متغیر وابسته	سطح معنی داری	میزان خطا	ضریب همبستگی
شاخص سیاسی امنیت مرزی	توسعه پایدار منطقه‌ای	۰/۰۰	۰/۰۵	۰/۴۵

- فرضیه سوم: بین شاخص محیطی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد.

در این قسمت به بررسی رابطه شاخص محیطی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای پرداخته می‌شود. نتایج آزمون همبستگی حاکی از آن است که سطح معنی داری ۰/۰۲ کمتر از خطای ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین فرض H_0 رد می‌شود و فرض مقابل مورد تایید قرار می‌گیرد.

جدول ۶: آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین شاخص محیطی امنیت مرزی و توسعه پایدار منطقه‌ای

متغیر مستقل	متغیر وابسته	سطح معنی داری	میزان خطا	ضریب همبستگی
شاخص محیطی امنیت مرزی	توسعه پایدار منطقه‌ای	۰/۰۲	۰/۰۵	۰/۴۸

نتیجه‌گیری

امنیت شهروندان از پیامدهای مهم انسجام اجتماعی و پیش شرط بنیادین توسعه و پیشرفت هر منطقه‌ای است به نحوی که اگر شهروندان یک جامعه احساس امنیت نداشته باشند، برآورده شدن این نیاز به عنوان یکی از نیازهای پایه، موجب می‌شود افراد جامعه از شکوفایی استعداد-های خود باز بمانند و پیامد این وضعیت برای سطح جمعی، چیزی جز رکود اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی نخواهد بود. این پژوهش به بررسی شاخص‌های امنیت مرزی و رابطه آن با توسعه پایدار منطقه‌ای در بین شهروندان مرزنشین شهرستان کرمانشاه پرداخته است و شاخص امنیت

اقتصادی، سیاسی و محیطی و توسعه پایدار منطقه‌ای را در بین شهروندان مورد سنجش قرار داده است. با در نظر گرفتن امنیت همچون متغیری که از عوامل بسیاری تاثیر می‌پذیرد، به نظر می‌رسد شهر کرمانشاه از این حیث در وضعیت مناسبی قرار دارد. با این همه بافت اجتماعی، سیاسی و فرهنگی ساکنان مرزی کرمانشاه خود در برخی موارد موجب تشدید و یا تخفیف شاخص‌هایی از مقوله امنیت شده است. اطلاعات مستخرج از پرسشنامه نشان می‌دهد که بسیاری از مسائل و مشکلات در شهر کرمانشاه ناشی از فرهنگ شهری و امنیت سیاسی است. بنابراین گماردن افراد متخصص در امور منطقه‌ای و همچنین ارائه کارگاه‌های آموزشی به سرپرستان خانوار و در نهایت مشارکت اجتماعی شهروندان می‌تواند موجب افزایش ضریب همبستگی و امنیت اجتماعی و بهره‌وری بیشتری از سرمایه‌های اجتماعی گردد. زیرا هرچه امنیت شهروندی به عنوان سرمایه اجتماعی افزایش یابد بیشتر می‌توان از توان‌های بالقوه شهروندان در امور بهینه منطقه بهره‌مند بود. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که عوامل و مولفه‌های تاثیرگذار در امر امنیت، ارتباط بسیار نزدیکی با نوع نگاه و برداشت توسعه پایدار منطقه‌ای دارد و هر مکان و فرهنگ به شیوه خاصی به مقوله امنیت توجه دارد. متغیر احساس امنیت در منطقه مرزی با ۳ گویه امنیت اقتصادی، سیاسی و محیطی سنجیده شد که به جز در بعد امنیت اقتصادی، احساس امنیت پاسخگویان در سایر ابعاد در حد متوسط به پایین است. بنابراین نتیجه می‌گیریم که هرچه افراد با احساس امنیت بیشتری در شهر کرمانشاه وجود داشته باشد طبیعتاً توسعه پایدار منطقه‌ای نیز به همان میزان در سطح شهر افزایش پیدا می‌کند و بالعکس.

منابع فارسی

کتاب

- آقابخشی، علی (۱۳۷۵)، فرهنگ علوم سیاسی، تهران، مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران
- بحرینی، سید حسین (۱۳۷۷)، فرآیند طراحی شهری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران
- شریعتی، سعید (۱۳۸۴)، بررسی احساس امنیت عمومی در استان خراسان، پژوهشکده اقبال، جهاد دانشگاهی مشهد

مقالات

- افتخاری، اصغر (۱۳۸۸)، ساختار و تاویل امنیت، فصلنامه مطالعات راهبردی، سال پنجم، شماره ۱
- بحرینی، سید حسین (۱۳۸۶)، شهرسازی و توسعه پایدار، مجله رهیافت، شماره ۱۷
- فرشاد مومنی، مینو امینی میلانی (۱۳۹۰)، توانمندی و توسعه پایدار در برنامه سوم و چهارم توسعه ایران با رویکرد آمارتیاسن، فصلنامه رفاه اجتماعی، سال یازدهم، شماره ۴۲
- عظیمی، مزگان (۱۳۸۴)، تحلیل مقایسه‌ای احساس امنیت اجتماعی - اقتصادی مردم مشهد و کشور، مجله فرهنگ خراسان، سال پنجم، شماره ۱۳
- ماندل، رابرت (۱۳۸۷)، چهره متغیر امنیت ملی، ترجمه ناشر، چاپ سوم، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی

خبرگزاری

- دانش، علیرضا (۱۳۸۷)، شهر تاریک - شهر روشن، مروری بر امنیت در عرصه‌های عمومی شهر از دید نظریه نوشهرگرایی، ماهنامه شهرداری‌ها، سال نهم، شماره ۹۳
- سفیری، سعید (۱۳۹۱)، نقش آفرینی شوراها در تامین امنیت شهری، ماهنامه شهرداری‌ها، سال چهارم، شماره ۴۱

English resources

- Streeten, (1979) Basic needs: premises and promises, journal of policy Modelling , I